

DROBNE WIADOMOŚCI.

Międzynarodowa wystawa psów w Wiedniu, urządzona przez austryjackie towarzystwo chowu psów, odbędzie się w czasie od 4-go do 7-go maja w rotundzie i mogą w niej uczestniczyć psy wszelkich ras.

Pod względem ilości, jakości i rzadkich okazów psów, tudzież pod względem urządzenia, zapowiada się wystawa świetnie. Z wystawą będzie połączony turniej daksów i fox-terierów w robocie w jamie, przyczem rozegrane będzie derby przeznaczone przez austryjski klub chowu jamników dla tych obydwóch ras. Na tegorocznej wystawie wiedeńskiej nagrodzone psy nie będą wyszczególnione tylko medalami i dyplomami, nie wiele wartującymi, ale otrzymają cenne nagrody pieniężne i honorowe. Komitet wystawowy dysponuje dotychczas kwotą blisko 8000 koron, licznymi nagrodami honorowymi i specjalnymi. Psy konkurować będą w 153 klasach, z których 96 przypada na psy łowieckie, a 57 na psy luksusowe, tak, że każdy pies może mieć wielkie szanse zdobycia nagrody.

Termin do zgłoszeń upływa 16-go kwietnia. Programy i deklaracje otrzymać można od barona v. Lazarini w Gracu Elisabethstrasse 46 a. albo u p. Rudolfa Pollack'a w Wiedniu (VI. Wallgasse 19), lub w redakcji czasopisma „Hunde-Sport-Zeitung“ (Wien I. Bankgasse 2.).

Budowa własnego gmachu dla c. k. głównej szkoły ziemianstwa we Wiedniu. Dwadzieścia i dwa lat mieści się ten najwyższy w naszej monarchji ziemiański zakład naukowy w dwóch najętych, przy dwóch oddzielnych ulicach położonych, szupłych domach, co bardzo niekorzystnie wpływa na rozwój zakładu i utrzymanie potrzebnych pracowni i zbiorów. Co rocznie też w inauguracyjnych mowach rektorów powtarzała się skarga na ten temat i wezwanie do naczelnej władzy naukowej, o nieodzowne zarządzenie złemu. Usprawiedliwionym tym nawoływaniami i usilnym zabiegom kilku ostatnich rektorów, profesorów Guttenberga, Dr. Marcheta i Dr. Exnera, udało się pozyskać dla myśli zbudowania własnego domu obecnych panów ministrów oświaty i rolnictwa, Jch. Excell. Dr. Madejskiego i hr. Falkenhayna, i za zgodą ministra skarbu J. E. Dr. Plenera, wniesiono na ostatniej sessji parlamentu austr. ze strony rządu, projekt ustawy w tym celu, z żądaniem kredytu w wysokości 630 000 złr., z kwoty 8 milionów, przeznaczonej ustawą z dnia 15 sierpnia 1892 na inwestycje uniwersyteckie w Austrii.

Życzliwości referenta dla spraw wyższego wykształcenia w izbie posłów, deputowanego Dr. Beera, trzeba zawdzięczać, że przedłożenie to szybko i przychylnie zostało załatwione w obu izbach rady państwa, których uchwała, otrzymawszy już najwyższą sankcję, stała się ustawą.

Na tak zwanych szanćach tureckich w Ober Döbling nabyto już grunt pod przyszły zakład w powierzchni 16 000 m², graniczący bezpośrednio z tamtejszym parkiem. Oprócz głównego budynku dwupiętrowego, z parterem i mezzaninem, w stylu niemieckiego renessansu, powstanie osobny budynek dla instytutu chemicznego, szklarnie, tudzież stajnie doświadczalnie w ogrodzie akademji.

Budynek będzie tak obszerny, że nie tylko zbiory, do różnych katedr należące, znajdą odpowiednie pomieszczenie, ale nawet kiełkujące po ostatniej wystawie wiedeńskiej, „austryjackie muzeum dla rolnictwa i leśnictwa“, będzie mogło się urzeczywistnić, znajdując gościć częścią w parterze, częścią w osobnym, oszklonym pawilonie gmachu.

Budowa ma być tak prowadzoną, że rok szkolny 1896/7 rozpocznie się w jesieni 1896 już we własnym domu i w nim też będzie zakład obchodzić uroczyste dwudziestopięciolecie swego pożytecznego istnienia.

Towarzystwo „Kosmos“ założone w roku 1865 za wpływem i staraniem ś. p. prof. Dr. barona Seckendorffa, jako cen-

tralne towarzystwo do niesienia pomocy przy uszkodzeniach elementarnych. osobiwie przez powódź, do którego należało wielu leśników naszych (także nasze Towarzystwo leśne). rozwiązało się w moc uchwały, zapadłej na walnem zgromadzeniu z 21 lipca 1894 przekazując swój majątek w kwocie 2050 złr. na korzyść Towarzystwa dla założenia austryjackiego muzeum dla rolnictwa i leśnictwa.

Redakcja czasopisma „Centralblatt für das gesammte Forstwesen“, rozpisuje w zeszytcie styczniowym 1895 konkurs z nagrodą 300 koron za najlepszą rozprawę na temat: Zasady pomiaru i urządzenia lasów alpejskich z szczególnem uwzględnieniem stosunków w austryjackich krajach alpejskich. Praca nie powinna przenosić 50 stronnic druku. Termin do nadsyłania prac do 31 lipca 1895. Nagrodzona praca zostaje własnością autora. Bliższe szczegóły w podanem czasopiśmie.

Prof. Gustaw Hempel, redaktor tygodnika „Österreichische Forst Zeitung“, wydawanego przez znanego przedsiębiorcę Hugo H. Hitschmann'a, od samego początku wydawnictwa, z dniem 1 stycznia złożył redakcję wskutek przeciążenia innymi obowiązkami i chcąc się wyłącznie poświęcić pracom naukowym. Pod zmienionym nieco tytułem: „Osterreichische Forst und Jagd-Zeitung“, redaguje to pismo od nowego roku po zasłużbowy nadlustrator lasów Józef Weinelt, urząd sekretarza redakcji objął zaś Robert Rittmeyer.

Również w tym czasie czasopismo „Das Österreichisch-ungarische Centralblatt für Walderzeugnisse“ zmieniło dotychczasową redakcję i wychodzi w znacznie rozszerzonej objętości, pod redakcją statystyka Dr. W. W. May'a. Jak wiadomo. jest to czasopismo poświęcone sprawom handlu i przemysłu drzewnego, pod nową redakcją zaczęto jednak pomieszczać także czysto leśno gospodarcze artykuły.

Lasy monarchji austro węgierskiej, zajmują podług publikacji austryjackiej centralnej komisji statystycznej, w wspólnie z węgierskiem krajowem biurem statystycznym, „Statistisches Handbuch der östereichisch ungarischen Monarchie“, następujące przestrzenie w hektarach:

	Lasy wysokopiennne liściaste	Lasy niskopiennne i połączone	Razem	
kraje austr. .	1,417.202	6,851.016	1,509.401	9,777.619
„ węgier. .	4.824.344	1.745.546	2.613.701	9,183.591
Razem . .	6,241.546	8,596 562	4,123.102	1,961,210

Podług tego przypada 78% na lasy wysokopiennne 22% na lasy niskopiennne i połączone.

Największy obszar bezwzględny zajmują lasy galicyjskie, t. j. 2,021 828 ha najniższy Szląsk 174.110 ha. Przeciętny przyrost w Austrii, wynosi 57,000 000 metr. sześć. rocznie,

co odpowiada 2.98 m.³ z jednego hektara, w Węgrzech przyrost jest większy wynosi przeciętnie 3.08 m.³. Najwyższy przyrost przeciętny okazują lasy Wyższej Austrii, z cyfrą 36 m.³, najniższy lasy Dalmacji z cyfrą 1.15 m.³ z hektara.

✓ Wyciąg z protokołu obrad

Wydziału galic. Towarz. leśnego z dnia 28. stycznia 1894 r.

Obecni członkowie Wydziału: Pp. Acht Kaźmirz, Góralczyk Antoni, Hirsch Piotr, Lizak Jan, Dr. Małachowski Godzimir, Makarewicz Romuald, Scheuring Herman, Tyniecki Władysław, wiceprezesowie, pp. Rosenberg Alfred i Strzelecki Henryk.

Przewodniczył JW. Hr. Potocki Roman.

Po przyjęciu protokołu z posiedzenia odbytego d. 29. grudnia 1894., załatwiono następujące sprawy:

- I Z zapłaceniem podatku ekwiwalentowego za rok 1894. w kwocie 9 złr. 45 ct., uchwalono wstrzymać się, aż do rozstrzygnięcia rekursu wniesionego do Ministerstwa skarbu.
- II. Sprawę zamianowania członków korespondentów przez Wydział, uchwalono przydzielić p. Achtowi do rozpatrzenia i postawienia wniosku.
- III. Ceny nabycia roczników Sylwana za dawniejsze lata ustanowiono, o ile zapas starczy, na 2 złr. 50 ct. z wyjątkiem roku ostatniego, (teraz n. p. za rok 1894.) na 5 złr.
- IV. Na wniosek p. Makarewicza w celu założenia biblioteki w myśl statutu §. 1. i sporządzenia inwentarza z posiadanych druków i czasopism, uchwalono zbiory broszurek i czasopism z inwentować i w tym celu na pomocnika przyznaczono ryczałt 15 złr., zaś co do założenia biblioteki wybrano komisję z pp. Achta, Makarewicza, Rosenberga i Scheuringa.
- V. W myśl wniosku p. Jana Ligmana zapadła uchwała, aby przy dawnym sposobie zapraszania do sesji zwyczajnymi kartkami pozostać i postanowiono w zasadzie, aby sesje odbywały się począwszy od marca zawsze w sobotę pierwszą po każdym 1. miesiąca, a na zaproszeniach, aby był treściwie umieszczony porządek dzienny.
- VI. Zarząd dóbr Starzyska, pp. Józefa Orłós, Hieromina Hlebowickiego, Franciszka Biesiadeckiego i Karola Kesslera, jako zgłaszających się, uchwalono przyjąć na członków Towarzystwa.

- VII. Wystąpienie członków z Towarzystwa pp. Karola Słotwińskiego, Józefa Bordzińskiego, Adama Wallek i Tadeusza Starzeńskiego przyjęto do wiadomości.
- VIII. W sprawie wysokości prenumeraty Sylwana w Królestwie i Poznańskim, uchwalono pozostać przy pełnej cenie prenumeracyjnej, jak na okładce w Sylwaniu jest oznaczono.
- IX. Zamianę czasopisma Sylwan, na wymianę czasopisma „oester. ungr. Centralblatt für Walderzeugnisse“ przyjęto — i uchwalono, by i nadal Sylwana do innych czasopism wysyłano.
- X. Na wniosek p. Achta, uchwalono zaproponować Towarzystwu: „der oester. Reichsforst- Verein“, wymianę czasopisma „Sylwana“ na czasopismo: „oester. Vierteljahresschrift fürs Forstwesen“ na rok bieżący i o ile można także za ubiegłe lata; zredagowanie odezwy powierzono p. Achtowi.
- XI. Rachunek księgarni Jakubowski i Zadurowicz za dostarczane zagraniczne czasopisma, wynoszący kwotę 54 złr. 34 ct. uchwalono wyrównać.
- XII. P. Kaźmirzowi Achtowi uchwalono wyznaczyć redakcyjny ryczałt na drobne wydatki w kwocie 24 złr., z których obecnie ma otrzymać 10 złr. z resztą zaś wypłaty odnieść się do walnego zgromadzenia.
- XIII. Doniesienie komitetu wykonawczego austr. kongresu leśnego, że zapowiedziany na rok 1895. dla braku przedmiotu obrad nie odbędzie się. przyjęto do wiadomości.
- XIV. Uchwalono umieścić nekrolog w Sylwaniu po ś. p. komisarzu leśnym i członku Towarzystwa leśnego Aleksandrze Romanie Kwapniewskim.
- XV. Na wniosek p. Strzeleckiego uchwalono, aby sprawozdanie z wystawy krajowej w obszerniejszej formie zamieszczać w Sylwaniu, które jednak w tym roku ma być skończone. Na tem ukończono obrady o godzinie pół do 9-tej wieczorem.

L. 385. Z kancelarji Wydziału galic. Towarzystwa leśnego.

III. WYKAZ

uiszczonych wpłat po dzień 28 lutego 1895.

Należytość całoroczna: pp. Ryziewicz Stanisław, Czarnek Bronisław, Walter Karol, Drapella Teodor, Mniszek Bużenin Mieczysław, Kruszyński Józef, Chmurowicz Stanisław, Hedl Antoni, Schupp Oskar, Swaton Franciszek, Miller Wojciech (wraz z wpisowem), Zaleski Stanisław, Kessler Karol (wraz z wpisowem), Bieniek

Franciszek, Schneider Franciszek, Drożeński Władysław, Mugler Karol, Kanty Edward, Skalski Romuald, Winter Wilhelm, Burzyński Maksymilian, Mynarski Seweryn, Dobrucki Wiktor, Szyszkowski Bolesław, Woroniecki Ludwik, Kolbuszewski Seweryn, Pawlik Jan, Gomuliński Maksymilian, Fasan Adalbert, hr. Gołuchowski Adam, Kurzweil Tomasz, Rothkaehl Juliusz, Dobrzański Stefan, Lipiński Franciszek, Josse Józef, Dąbrowski Antoni, Demianowski Zygmunt, Kandler Marceli, Rybotycki Władysław, Bernatowicz Kazimierz, Szydłowski Szymon, Zarząd dóbr Pieniaki, Machnowski Bronisław, Niedźwiecki Mikołaj, Tobiasek Antoni, Dąbrowski Stanisław, Starzecki Karol, Bittner Jakób, Czarnecki Antoni, Brandstätter Emanuel, Pacuła Władysław, Rylski Stanisław, Mirecki Eustachy, Stachowski Mieczysław (i wpisowe).

Należytość całoroczną uzupełnili: pp. Michalik Władysław dopłacił 1 złr. 62 ct., Orłós Józef wpisowego 50 ct., Buda Antoni 2 złr. 50 ct.

Należytość półroczna lub zwyżka: pp. Piotrowski Władysław, Lityński Jan, Czupa Ambroży, Szczeńcikiewicz Stanisław, Robaczewski Jędrzej, Bezuszek Teodor, Torski Antoni, Als Oskar, Lang Karol, Pokorny Antoni, Henzler Antoni, Prochaska Robert, Tarnowski Zygmunt, Niewiadomski Maciej, Wiktor Adam, i á C-to 50 ct. Osiadacz Konstanty, Trembicki Jan i á C-to 50 ct., Nowosielecki Józef, Jetl Wacław, Kleiber Floryan, Krasnodębski Izidor mniej 50 ct., Martyniec Michał.

Prenumeratę na Sylwan nadesłali: a) całoroczną należytość. c. k. Szkoła leśniczych w Bolechowie, Stankiewicz Józef, Gubrynowicz i Schmid za 4 egz., Warszawskie Towarzystwo popierania handlu i przemysłu, Zarząd dóbr Brody, Zarząd leśny Zassów, b) półroczną: Wirz Jan, Gadziński Toefil, Klebert Henryk, Büchner Otton i á C-to 1 złr. 50 ct.,

Zaległość popłacili: pp. Mniszek Buzenin Mieczysław 9 złr., Sozański Hipolit 2 złr., Stormke Tadeusz 10 złr., Schneider Franciszek 9 złr. 63 ct., Drożeński Władysław i á C-to 32 ct., Jarosz Wojciech 2 złr. 50 ct., Zörner Ferdynand 2 złr., Robaczewski Jędrzej 1 złr., Szyszkowitz Rudolf 2 złr. 50 ct., Büchner Otton 2 złr. 50 ct., Lehnert Emil 5 złr., Wróbel Józef 5 złr., Rothkachel Juliusz 5 złr., Lipiński Franciszek 5 złr., Kamieński Franciszek 5 złr., Krusenstern Marya 5 złr., Borowiczka Jan 5 złr., Bieniewski Włodzimierz 5 złr., Politzer Bertold 1 złr.

Towarzyskie zebranie członków Towarzystwa leśnego, odbyło się dnia 15. stycznia w gmachu c. k. Dyrekcji lasów i dóbr skarbowych we Lwowie.

Obecni: pp. Demianowski, Gostyński, Lizak, Makarewicz, Peczek, Roman hr. Potocki, Schupp, Strzelecki i Zabokrzycki.

Przedmiotem posiedzenia był dłuższy odczyt inżyniera p. Zabokrzyckiego: o regulacji i zabudowaniu rzek, oraz melioracji w kraju.

Po dłuższej i żywej dyskusji, postanowiono udać się do wy-

działu towarzystwa, ażeby nad przedmiotem regulacji rzek, melioracji dokładnie się zastanowił i ewentualnie wybrał komisję któraby się tą sprawą wyłącznie zajęła.

W. Ch.

Pytania i odpowiedzi.

Pytanie 1.: Z jakiego drzewa wyrabiają wyciskane szpundy i czem się one odznaczają?

Odpowiedź 1.: Przed niespełna 10 laty pojawiły się z Ameryki szpundy, które dostawcy nazywali prasowanymi, albo wyciskanymi. Mogły one tylko w ten sposób być robione, że cylindrowe drewnianka wtlaczano zapomocą prasy w matrycę, odpowiadające figurze szpuntu, wskutek czego materiał stożka doznawał ściśnienia.

Szpunt ściskany ma tę zaletę, że skoro się nim zatka otwór beczki, to wskutek nasycenia się wilgocią zawartego w beczce płynu, pęczniają ściśnione włókna drzewne i usiłują powrócić do pierwotnej objętości, przez co otwór beczki bardzo szczelnie się zamyka.

Najpożyteczniejsze są takie szpundy w browarach, gdyż przez zupełnie szczelne zamknięcie nie może piwo utracić nic ze swej zawartości kwasu węglowego.

Przez dłuższy czas tylko Ameryka dostarczała prasowanych szpuntów, obecnie już i przemysł europejski posiada dobre urządzenia do wyrobu takich szpuntów. a fabrykacja szpuntów tłoczonych zaczyna się wcale pięknie rozwijać. Urządzenie fabrykacji nie należy do kosztownych. Prawie cały wyrób odbywa się automatycznie maszynami, przy pojedynczej i taniej obsłudze. Dzienna produkcja maszyny wynosi w 10-ciu godzinach 10.000 sztuk, przy wprawionych robotnikach może nawet osiągnąć 15.000 sztuk.

Do wyrobu tłoczonych szpuntów przydatne są miękkie drzewa liściaste, jak lipa, topola, osika i olsza, i gdzie takie drzewo jest tanie, tam wyrób szpuntów tłoczonych może być wcale zyskownym. Osobliwie tartaki, lub inne zakłady przemysłowe, posiadające już motor, mogą fabrykę szpuntów prowadzić jako rentowne przedsiębiorstwo uboczne.
